

दुई थुँगा फूल

डा. सत्यमोहन जोशीद्वारा
डा. इन्दुल केसीका विषयमा लिखित
कविता र ३० भाषामा त्यसको अनुवाद

सम्पादक

इ. रोशन मञ्जुश्री अधिकारी

प्रकाशक

शब्दयात्रा प्रकाशन

अक्षरधाम, शब्दसाधक तीर्थ
बनेपा - ६, काभ्रेपलान्चोक

(प्रकाशनपुष्प : २४०)

- पुस्तिका : दुई थुँगा फूल
विधा : कवितासङ्ग्रह
सम्पादक : इ. रोशन मञ्जुश्री अधिकारी
मन्तव्य : पदम दाहाल
प्रकाशनकाल : मङ्सिर २०८१
प्रकाशनसन्दर्भ : डा. इन्दुल केसीको
८४ औं जन्मदिवस
प्रकाशनप्रति : ५०० मात्र
संस्करण : प्रथम
साजसज्जा : गीता अधिकारी
आवरणसज्जा : सम्पादक स्वयं
सर्वाधिकार : डा. इन्दुल केसीमा
मुद्रक : सर्वश्री क्वालिटी प्रिन्टर्स
बनेपा, काभ्रेपलान्चोक

www.sypublication.com.np/drindul

मा पनि यो पुस्तिका पढ्न सकिनेछ ।

ISBN: 9789937978002

‘दुई थुँगा फूल’ लाई शुभेच्छाका केही शब्दगुच्छा

– पदम दाहाल

शब्दयात्रा प्रकाशनको १२१ औं प्रकाशनपुष्पका रूपमा २०७६ जेठ महिनामा सार्वजनिकीकरण गरिएको पुस्तक हो ‘डा. इन्दुल केसीको चौथो आयाम’, जसलाई मैले ‘एक-अर्काका दृष्टि दुई व्यक्तिका कृति’ नामक हामी नै दुईजनाको सहलेखन र चिन्तनबाट तयार पारिएको शब्दयात्रा प्रकाशनको १४३ औं प्रकाशनपुष्पभित्र २०७७ सालमा ‘डा. इन्दुल केसीका किताबहरूमा मेरो दृष्टि’ भन्ने शीर्षक दिई त्यसको ठ्याक्कै ३८ पेजमा ‘१६ जना लेखक र संस्मरणकारहरूले इन्दुलभित्र लुकेको गुदी विश्लेषणात्मक ढङ्गले केलाउने प्रयत्न गर्नुभएको मैले पाएँ’ भनी उल्लेख गरेको थिएँ। सोही कृतिको ४१ औं पृष्ठमा १३ औं क्रमसङ्ख्यामा शताब्दीपुरुष लोकसंस्कृतिविद् एवम् साहित्यकार डा. सत्यमोहन जोशीको ‘दुई थुँगा फूल’ शीर्षकको चौध हरफको कविता रचिएको बारे सङ्क्षिप्त समीक्षात्मक टिप्पणी गरेको थिएँ।

शताब्दीपुरुषले सुरुका सात हरफ कवितालाई एक थुँगो फूल मानेका छन् भने पछिल्ला सात हरफ

कवितालाई दोस्रो थुँगा फूल मानेका छन् । यिनै दुई थुँगाभित्र समेटर डा. इन्दुल केसीमा लुकेको बहुआयामिक व्यक्तित्वलाई दुई थुँगा फूलमा कसेका हुन् भन्नुपर्छ । भाषाविद्, भाषिक पुजारी, उपचारकर्ता, नवप्रयोगवादी, समाजसेवी, भजन-गायक, लेखक, कला-संस्कृतिका साधक, मृदुभाषी, परोपकारी जस्ता कति हो कति उपमा र उपमेयहरू जडेर डा. केसीको वास्तविक जीवनवृत्तलाई उनले उतारेका हुन् कवितात्मक शैलीमा भन्ने लाग्छ ।

सत्यमोहन जोशीका यी सत्य भनाइमाथि अभ् थप्नुपर्ने कुरा धेरै नै छन्, पुगेकै छैन भन्ने लाग्छ । इन्दुलजी भनेको विश्लेषक/समीक्षक, सम्पादक, चिन्तक, मार्गदर्शक, अभियन्ता आदि थुप्रै अरू पनि विषयहरूको सँगालो हो भन्दा अतिशयोक्ति हुने छैन । उहाँमा नयाँ र नौलो पाराको कार्य गरौं भन्ने हुटहुटी जागिरहन्छ । सदाशयता राखेर नै उहाँ हामीजस्ता मन मिलेका साथीभाइलाई घचघच्याउँदै गर्नुहुन्छ, बेलाबेला चिमोट्दै पनि गर्नुहुन्छ र काम गर्न उत्साह थप्नुहुन्छ, प्रेरणा भर्नुहुन्छ । लाग्छ, उहाँको यस्तो चिमोटाइले रत्तीभर दुखाउँदैन, बरू सावधान तुल्याउँछ ।

उहाँकी प्राणप्रिया पत्नी सावित्रीको देहावसान भएको एक वर्ष पनि नबित्दैखेरि उहाँले आफू ८४ वर्षे ठिटो हुँ भन्दै गर्दा सावित्रीकै शोकका खातिर दुईवटा पुस्तकसमेत सम्पादन गरिसक्नुभो । काम गरेर थाक्नुहुन्न, हिँडेर पनि गल्नुहुन्न उहाँ । उहाँ दीर्घजीवन प्राप्त गर्नुहोस्, सुस्वस्थ रहनुहोस् । अभै पनि नयाँ पाराका, नौला शैलीका, अरू कसैमा नउब्जिएका काम

अघि बढाएर आफूलाई अब्बल दर्जाको व्यक्तित्व साबित गर्न सफल रहनुहोस् । उहाँको ८४ वर्षे उमेर ऊर्जाशील बनोस्, मेरो शुभकामना छ । उहाँमा म यिनै शब्दले शुभेच्छा प्रकट गर्दछु ।

यसै सन्दर्भमा अहिले आएर डा. इन्दुल केसीलाई डा. सत्यमोहन जोशीले उपहारस्वरूप दिनुभएको 'दुई थुंगा फूल' कवितालाई विभिन्न भाषामा अनुवाद गर्न लगाएर डा. इन्दुल केसीको चिनारी विभिन्न मातृभाषी समुदायबीच पस्कने उद्देश्यले सफ्टवेयर इन्जिनियर रोशन मञ्जुश्री अधिकारीको सम्पादनमा 'दुई थुंगा फूल' प्रकाशन हुन लागेको छ । वास्तवमा यो विषय पनि डा. इन्दुल केसीकै दिमागमा फुरेको अर्को एउटा नितान्त नयाँ चिन्तन र नौलो प्रयोग होला भन्ने ठान्दछु म । यस्ता कुरा जोकोहीको दिमाग र अन्तर्हृदयमा उहाँमा जस्तो गरी कहाँ फुर्छ र ! यस्ता किसिमका नयाँ र नौला काम गर्ने खालको बाकस उघार्न उहाँ खप्पीस हुनुहुन्छ ।

अन्त्यमा, 'दुई थुंगा फूल' माथि शुभेच्छाका शब्दगुच्छा राख्ने अनुमति दिनुभएकोमा आभार व्यक्त गर्दछु ।

मादी न. पा. - ६, सङ्खुवासभा

हाल : लोकन्थली, भक्तपुर

९८४२०९९८३९

मिति : २०८१ कार्तिक १६

सम्पादकीय

– इ. रोशन मञ्जुश्री अधिकारी

‘दुई थुँगा फूल’ शब्दयात्रा प्रकाशनबाट प्रकाशित पुस्तकहरूमध्ये नौलो र मौलिक पुस्तकजस्तो प्रतीत हुन सक्छ । नेपाली भाषाको एउटा कवितालाई अन्य ३० वटा भाषामा अनुवाद गरी-गराई तिनको सङ्कलन गरिएको यस पुस्तकमा विभिन्न ३१ भाषाको प्रयोग गरिएको छ र यसमा भाषासेवीहरूको अनुवाद र आधुनिक प्रविधिको गजबको मेल देखिन्छ ।

‘दुई थुँगा फूल’ नामक कविता डा. सत्यमोहन जोशीले डा. इन्दुल केसीका विषयमा लेख्नुभएको र त्यो कविता ‘राष्ट्रसंरक्षण’ पत्रिकामा प्रकाशित भएको रहेछ । नेपाली भाषामा लेखिएको त्यस कविताको अनुवाद विश्वमा बोलिने चर्चित भाषाहरूमध्ये २१ तथा नेपालमा बोलिने ९ भाषामा अनुवाद गरी-गराई यस पुस्तकमा प्रस्तुत गरिएको छ । हजरहरूको हातमा भएको यो पुस्तक ‘दुई थुँगा फूल’ का लागि विभिन्न भाषासेवी स्रष्टाहरूले आफूलाई सहज हुने भाषामा उक्त कविताको अनुवाद गर्नुभएको छ । बाँकी भाषामा अनुवाद गर्न अहिलेको आधुनिक प्रविधि (Google and ChatGPT) को प्रयोग गरिएको छ ।

अनुवादकले अनुवाद गरेका कवितामा सम्बन्धित भाषाको कवितासँगै अनुवादकको नाउँ राखिएको छ । आधुनिक प्रविधि (Google and ChatGPT) को प्रयोग गरिएको अनुवादमा कसैको नाउँ राखिएको छैन । यस्तो

नौलो र नयाँ प्रयासप्रति पाठकबाट कस्तो प्रतिक्रिया आउने हो, सुन्न र पढ्न म आतुर छु । सम्पादनतर्फको मेरो पाइला सिकारु भएकाले मलाई तातेताते गर्न सिकाइदिनुहुनेछ, भन्ने आशा एवं विश्वास पनि मैले लिएको छु ।

यस पुस्तकको सम्पादन गर्ने जिम्मा मलाई दिनुभएकोमा डा. इन्दुल केसीप्रति म हार्दिक कृतज्ञता प्रकट गर्दछु । यस पुस्तकको प्रकाशन गर्ने जिम्मा शब्दयात्रा प्रकाशनले लिएको छ । यसका लागि शब्दयात्रा प्रकाशनप्रति आभार व्यक्त गर्दछु । मन्तव्य लेखिदिनुभएकोमा पदम दाहालप्रति आभारी छु । कविताको अनुवाद गरिदिने अनुवादकहरूप्रति र विविध सहयोगका लागि इमप्रिन्ट डिजाइनका अनुस मानन्धरप्रति धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

दूरभाषाङ्क : ९७४६४९४२९७

इमेल : manjushreeroshan@gmail.com

प्रकाशकीय

‘शब्दयात्रा सूर्यप्रसाद श्रेष्ठ कर्मशीलता पुरस्कार’ बाट २०७८ सालमा पुरस्कृत हुनुभएका बहुक्षेत्रको बहुप्रतिभाका धनी डा. इन्दुल केसीका विषयमा लोकसंस्कृतिविद् डा. सत्यमोहन जोशीले नेपाली भाषामा लेख्नुभएको १४ हरफको एउटा कवितालाई नेपालभित्र र नेपालबाहिर बोलिने विभिन्न ३० भाषामा अनुवाद गराएर र गरेर इ. रोशन मञ्जुश्री अधिकारीले यो पुस्तक तयार पार्नुभएको छ । एउटै कविता एउटै पुस्तकमा ३१ भाषामा प्रस्तुत भएको पुस्तक नेपाली साहित्यिक क्षेत्रमा यो पहिलो हुन सक्छ । यस प्रकारको पुस्तक विश्वमा छ कि छैन, खोजी गर्नुपर्ने भएको छ ।

यो पुस्तक चार प्रकारको कीर्तिमान राख्ने पुस्तक बनेको छ । पहिलो – ३१ भाषाका कवितामा प्रस्तुत हुने विषय बन्ने डा. इन्दुल केसीको कीर्तिमान, दोस्रो – आफ्नो कविता ३० भाषामा अनुवाद भएको डा. सत्यमोहन जोशीको कीर्तिमान, तेस्रो – ३१ भाषाको एउटै पुस्तकको सम्पादन गर्ने इ. रोशन मञ्जुश्री अधिकारीको कीर्तिमान, चौथो – ३१ भाषाको पुस्तक प्रकाशन गर्ने शब्दयात्रा प्रकाशनको कीर्तिमान ।

यस्तो उदाहरणीय पुस्तकको प्रकाशक बन्न पाउँदा शब्दयात्रा प्रकाशन गौरवान्वित बनेको छ । यस पुस्तकका नायक, सम्पादक, कवि र अनुवादकहरू धन्य-धन्य बन्नुभएको छ । सबैमा हार्दिक बधाई ।

– हरि मञ्जुश्री

अध्यक्ष : शब्दयात्रा प्रकाशन

कविताक्रम

मूल कविता

१. नेपाली भाषा दुई थुँगा फूल : १

अनूदित कविता

२. नेपाल भाषा निपवः स्वाँ : २
३. संस्कृत भाषा द्वय तुण्ड पुष्पौ : ३
४. मैथिली भाषा दू टा फूल : ४
५. तामाङ भाषा मेन्दो फोले इही : ५
६. थारू भाषा दुई गुच्छा फूला : ६
७. राई भाषा निकसी थुँगा फुङ् : ७
८. भोजपुरी भाषा दू गो फूल : ८
९. बैतडेली भाषा दुई थुँगा फूल : ९
१०. हिन्दी भाषा दो गुच्छों फूल : १०
११. मराठी भाषा दोन फूलं : ११
१२. बङ्गाली भाषा দুটি ঠোঙা ফুল : १२
१३. उर्दू भाषा دو پھول : १३
१४. तामिल भाषा இரண்டு பூக்கள் : १४
१५. तेलुगू भाषा రెండు పువ్వులు : १५
१६. अङ्ग्रेजी भाषा Two Flowers : १६
१७. मन्डारिन भाषा 两朵花 : १७
१८. स्पेनिस भाषा Dos flores picudas : १८

१९. फ्रेन्च भाषा	Deux fleurs à bec : १९
२०. अरबी भाषा	زهرتان منقارتان : २०
२१. पोर्चुगिज भाषा	Duas flores de bico : २१
२२. रसियन भाषा	Два цветка : २२
२३. इन्डोनेसियन भाषा	Dua Bunga : २३
२४. जर्मन भाषा	Zwei Blumen : २४
२५. जापानिज भाषा	2 つのくちばしの花 : २५
२६. टर्किस भाषा	İki Çiçek : २६
२७. चाइनिज भाषा	两朵喙花 : २७
२८. कोरियन भाषा	두 꽃 : २८
२९. इटालियन भाषा	Due Fiori : २९
३०. पर्सियन भाषा	دو گل : ३०
३१. ट्यागालग भाषा	Tagalog : ३१

परिशिष्ट

३२. मेरो मानसपटलमा डा. सत्यमोहन जोशी
लेखक : डा. इन्दुल केसी : ३२
३३. डा. इन्दुल केसीको जीवन विवरण
प्रस्तोता : इ. रोशन मञ्जुश्री अधिकारी : ४२

नेपाली भाषा (मूल कविता)

दुई थुँगा फूल

– डा. सत्यमोहन जोशी

विविध भाषाका ज्ञाता
मातृभाषाका पुजारी
विविध उपचारका ज्ञाता
विकल्पका प्रयोगवादी
सच्चा समाजसेवी
बहुमुखी प्रतिभाका धनी
डाक्टर इन्दुल केसी ॥१॥

भजन-कीर्तनका गायक
कविता आदिका लेखक
कलाकृति र संस्कृतिका अनन्य भक्त साधक
सरल स्वभावका मृदुभाषी
क्रियाकर्ममा परोपकारी
व्यक्ति एक प्रतिभा अनेक
डाक्टर इन्दुल केसी ॥२॥

नेपाल भाषा

निपवः स्वाँ

– अनु. बुद्धिकुमार घो

थिथि भाषाया ज्ञानदुम्ह
माँ भायया द्यःपाःला
थिथि वय लकककेस म्ह
मेमेगुकथं छयलाः बुला याइम्ह
सच्चाम्ह समाजसेवी
यक्व प्रतिभाया तःमि
डाक्टर इन्दुल केसी ॥१॥

भजन कीर्तनया म्यें हालामि
चिनाखं व थिथिया च्वमि
कलाकृति व संस्कृति तजिलजि
धिसिलाम्ह भक्त साधक
अतिकं हिसि दुम्ह मृदुभाषी
ज्याखय् परोपकारी
छम्ह हे मनु प्रतिभा तःगु
डाक्टर इन्दुल केसी ॥२॥

संस्कृत भाषा

द्वय तुण्ड पुष्पौ

– अनु. उद्धवप्रसाद भट्टराई

बहुभाषिकः

मातृभाषा पुरोहिताः

नानाविधोपायवित्

वैकल्पिक अभ्यासकर्ता

एकः सच्चा समाजसेवी

बहुमुख्यतायां समृद्धः

डा. इन्दुल केसी ॥१॥

भजन-कीर्तनस्य गायकः

काव्यादिकः रचयिता

कलासंस्कृतिकः अनन्य भक्त

सरलस्वभावयुक्तः मृदुभाषी

कर्मणि दानशीलः

व्यक्तिस्य अनेकाः प्रतिभाः सन्ति

डा. इन्दुल केसी ॥२॥

मैथिली भाषा

दू टा फूल

– अनु. प्रजापति तिमिलिसना

विभिन्न भाषा विशेषज्ञ
मातृभाषा के उपासक
बहुमुखी चिकित्सक
विकल्प के पक्षधर
सच्चा स्वयंसेवक
बहुआयामी प्रतिभा में धनी
डा. इन्दुल केसी ॥१॥

भक्तिगीत एवं स्तोत्र के गायक
कविता एवं अधिक के लेखक
कला-संस्कृति के अद्वितीय भक्त
सरल स्वभावक संग मृदुभाषी
कर्म में परोपकारी,
अनेक प्रतिभावला व्यक्ति
डा. इन्दुल केसी ॥२॥

तामाङ भाषा

मेन्दो फोले इही

– अनु. सङ्गम लामा

लो-लो ग्योथीला गोबोन
आमा ग्योथीला लोबोन
विकल्प प्रयोगवादी
देन्बाला ह्युल स्हेडखेन
लोलो साल्ना लाबाला गोबोने
लहामान स्हेडथुखेनला फ्युक्पो
डा. इन्दुल केसी ॥१॥

ब्लाजान, कीर्तानला काथीबा
ह्वाथीखा ग्योतकाथीला व्रीखेन
छीबा रीमठीमला ग्येखेन
न्हाड खील्बा सेमगोमला म्ही
याडबा ह्रीक्पाला लेडमो ग्येन
ग्यदोनला चाडबु योनतेन
म्हील्हुथी गीक ग्येन्थु ल्हानान
डा. इन्दुल केसी ॥२॥

थारू भाषा

दुई गुच्छा फूला

– अनु. बासमतीकुमारी राना

अनेक भाषाके ज्ञाता
मातृभाषाके पुजारी
अनेक इलाजके ज्ञाता
विकल्पके प्रयोगवादी
सच्चे समाजसेवी
बहुमुखी प्रतिभाके धनी
डाक्टर इन्दुल केसी ॥१॥

भजन कीर्तनके मोढि
कविता आदिके लेखक
कलाकृति और संस्कृतिके अनन्य भक्त साधक
सहज स्वभावके मृदुभाषी
क्रियाकर्ममें परोपकारी
आदमी एक प्रतिभा अनेक
डाक्टर इन्दुल केसी ॥२॥

राई भाषा

निकसी थुँगा फुङ्

– अनु. मुना राई

हप्पे लोदके ज्ञाता
दबलोके पुजारी
छप्पे उपचारके ज्ञाता
विकल्पके प्रयोगवादी
हप्पे थोक प्रतिभाके थिआ
डा. इन्दुल केसी ॥१॥

भजन-कीर्तनके गायक
कविता आफादके लेखक
कलाकृति नुङ् संस्कृतिके भारडि भक्त
साधक
सिदावी स्वभावके ब्रोआ लोपाआ
तेददीयो ख्लाआ
मुरु कङ् प्रतिभा हप्पे थोकदी
डा. इन्दुल केसी ॥२॥

भोजपुरी भाषा

दू गो फूल

अलग-अलग भाषा के जानकार
मातृ भाषा के पुजारी
अलग-अलग इलाज के बिदेसी
विकल्प के प्रयोग करतार
सच्चा समाजसेवी
कई गो प्रतिभा से भरल
डॉक्टर इंदुल केसी ॥१॥

भजन-कीर्तन के गायक
कविता आ लेख के लेखक
कला आ संस्कृति के सच्चा साधक
सरल स्वभाव के मृदुभाषी
किरिया-करम में परोपकारी
एक आदमी, कई गो गुण
डॉक्टर इंदुल केसी ॥२॥

बैतडेली भाषा

दुई थुँगा फूल

भिन्न-भिन्न भासा का जाणकार
माउ भासा का पुजारी
भिन्न उपचार का जानकार
बैकल्पिक प्रयोग करणा
साचो समाजसेवी
धेरै प्रकार का प्रतिभा वाला
डाक्टर इन्दुल केसी ॥१॥

भजन कीर्तन का गायक
कबिता लेखन का लेखक
कला संस्कृति का साचो भक्त
सरल स्वभाव का मिठो बोलण
काम-काज मा सहयोगी
एक मान्छे, थुप्रे गुण
डाक्टर इन्दुल केसी ॥२॥

हिन्दी भाषा

दो गुच्छों फूल

— अनु. रमेश अधिकारी

अनेको भाषाओं का जानकार
मातृभाषाओं का पूजक
विविध उपचारों का ज्ञाता
विकल्पों का प्रयोगवाला
सच्चे समाजसेवी
बहुमुखी प्रतिभाओं का धनी
डाक्टर इन्दुल केसी ॥१॥

भजन कीर्तन का गायक
कविताओं का लेखक,
कलाकृति एवं संस्कृति का महान् भक्त साधक
सरल स्वभाव के मधुरभाषी
कार्यकलाप में परोपकारी
व्यक्ति एक कौशल अनेक
डाक्टर इन्दुल केसी ॥२॥

मराठी भाषा

दोन फूलं

विविध भाषांचे ज्ञाते
मातृभाषेचे पूजक
विविध उपचारांचे ज्ञाते
पर्यायांच्या वापरातील प्रज्ञावादी
सच्चा समाजसेवी
बहुपरिपूर्ण प्रतिभांचा धनी
डॉक्टर इंदुल केसी ॥१॥

भजन आणि कीर्तनांचे गायक
कविता व इतर लेखांचे लेखक
कलेची व संस्कृतीची अनन्य भक्त साधक
सरळ स्वभावाचे व मृदुभाषी
क्रियाकर्मांमध्ये परोपकारी
एक व्यक्ती, अनेक प्रतिभा
डॉक्टर इंदुल केसी ॥२॥

বঙ্গালী ভাষা

দুটি ঠোঙা ফুল

বিভিন্ন ভাষার জ্ঞানী
মাতৃভাষার সেবক
বিভিন্ন চিকিৎসার বিশেষজ্ঞ
বিকল্প ব্যবহারে বাস্তববাদী
একজন সত্যিকারের সমাজসেবক
বহুমুখী প্রতিভার অধিকারী
ডাক্তার ইন্দুল কে.সি.

ভজন-সংগীতের গায়ক
কবিতা ও অন্যান্য রচনার লেখক
কলা ও সংস্কৃতির নিবেদিত ভক্ত
সরল স্বভাবের ও মধুরভাষী ব্যক্তি
ক্রিয়াকর্মে দানশীল
এক ব্যক্তি, বহু প্রতিভা
ডাক্তার ইন্দুল কে.সি.

دو پھول

مختلف زبانوں کے ماہر
مادری زبان کے خاد
مختلف علاجوں کے ماہر
متبادل طریقوں کے عملی
ایک سچا سماجی کارکن
کئی صلاحیتوں کے مالک
ڈاکٹر اندول کے سی

بھجن کیرتن کے گلوکار
شاعری اور دیگر تحریروں کے مصنف
فن اور ثقافت کے مخلص عقیدت مند
سادہ مزاج اور نرم گفتار شخصیت
مذہبی رسومات میں خیرات کرنے والے
ایک شخص، بے شمار صلاحیتیں
ڈاکٹر اندول کے سی

தாமில ஖ா஑ா

இரண்டு பூக்கள்

பல ஡ொழிகளின் நிபுணர்
தாய்஡ொழியின் சேவகர்
பல்வேறு ஡ருத்துவங்களில் நிபுணர்
விருப்பங்களை பயன்படுத்தும்
நடை஡ுறைஞர்
நிஜ஡ான ச஡ூக சேவகர்
பல திற஡ைகளின் உரி஡ையாளர்
டாக்டர் இந்துல் கே.சி.

பஜன் ஡ற்றும் கீர்த்தனையின் பாடகர்
கவிதைகள் ஡ற்றும் பிற படைப்புகளின்
ஆசிரியர்
கலை ஡ற்றும் பண்பாட்டின் அன்பாளராக
ஆன்஡ிக஡் செய்யும்
எளிய பண்புக்கூறு ஡ற்றும்
஡ென்஡ையான பேசுபவர்
ச஡ூக நிகழ்ச்சிகளில் அன்பு கொடுப்பவர்
ஒரு ஡னிதர், பல திற஡ைகள்
டாக்டர் இந்துல் கே.சி.

తెలుగు భాషా

రెండు పువ్వులు

వివిధ భాషల్లో పాండిత్యం కలవారు
మాతృభాషకు పూజారులు
వివిధ చికిత్సల్లో నిపుణులు
వికల్పాల ప్రయత్నకారులు
నిస్వార్థంగా సమాజానికి సేవ చేసే వ్యక్తి
బహుముఖ ప్రతిభాశాలి
డాక్టర్ ఇందుల్ కేసీ .

భజన-కీర్తనల గాయకులు
కవితలు వంటివి రాయగల రచయిత
కళారూపాలు మరియు సంస్కృతికి అపార భక్తితో
పూజారులు
సాధారణ స్వభావం కల మృదుభాషి
సంక్షేమ కర్మలలో సేవకుడు
వ్యక్తి ఒకరు ప్రతిభలు అనేకం
డాక్టర్ ఇందుల్ కేసీ .

अङ्ग्रेजी भाषा

Two Flowers

- Sadhram Giri

Various language expert
Worshipper of mother tongue
Versatile healer
Advocate of alternatives
True volunteer
Wealthy in multifaceted talents
Dr. Indul KC.

Singer of devotional songs and hymns
Author of poetry and more
Unique devotee of art and culture
Soft-spoken with a simple nature
Altruist in actions
An individual with multiple talents
Dr. Indul KC.

两朵花

各种语言的专家
母语的信徒
各种治疗的专家
替代方案的实用主义者
真正的社会工作者
多才多艺的人
印度尔医生。

颂歌和宗教歌曲的歌手
诗歌和其他作品的作者
艺术和文化的虔诚信徒
性格简单、言辞温和的人
仪式中的慈善家
一个人，许多才华
印度尔医生。

स्पेन्सि भाषा

Dos flores picudas

Conocedor de varios idiomas
Devoto sirviente de la lengua materna
Experto en diversos tratamientos
Pragmático en el uso de alternativas
Verdadero filántropo
Rico en múltiples talentos
Doctor Indul KC.

Cantante de himnos y oraciones
Autor de poemas y otras obras
Devoto apasionado de las artes y la cultura
Persona de carácter sencillo y palabras amables
Caritativo en los ritos funerarios
Un hombre de muchos talentos
Doctor Indul KC.

फ्रेन्च भाषा

Deux fleurs à bec

Connaisseur de diverses langues
Serviteur dévoué de la langue maternelle
Expert en divers traitements
Pragmatique dans l'utilisation des
alternatives
Véritable philanthrope
Riche de multiples talents
Docteur Indul KC.

Chanteur de chants dévotionnels
Auteur de poèmes et autres œuvres
Dévot passionné des arts et de la culture
Personne au caractère simple et aux paroles
douces
Bienveillant dans les rites funéraires
Un homme aux nombreux talents
Docteur Indul KC.

अरबी भाषा

زهرتان منقارتان

عالم باللغات المختلفة
خادم مخلص للغة الأم
خبير في العلاجات المتنوعة
براغماتي في استخدام البدائل
محب للإنسانية حقيقي
غني بالموهب المتعددة
الدكتور إندول ك.س.

منشد الترانيم والأدعية
كاتب للقصائد والأعمال الأخرى
مخلص شغوف بالفنون والثقافة
شخص بسيط في الطبع ولطيف في الكلام
محسن في الطقوس الجنائزية
رجل ذو مواهب عديدة
الدكتور إندول ك.س.

पोर्चुगिज भाषा

Duas flores de bico

Conhecedor de várias línguas
Devoto da língua materna
Especialista em diversos tratamentos
Pragmático no uso de alternativas
Um verdadeiro filantropo
Rico em múltiplos talentos
Doutor Indul KC.

Cantor de hinos e cânticos devocionais
Autor de poemas e outras obras
Devoto fervoroso das artes e da cultura
Pessoa de natureza simples e palavras
suaves
Caridoso nos rituais funerários
Um homem de muitos talentos
Doutor Indul KC.

रसियन भाषा

Два цветка

Знаток различных языков
Почитатель родного языка
Эксперт в разных методах лечения
Практик альтернативных решений
Истинный филантроп
Обладатель множества талантов
Доктор Индул КС.

Певец бхаджанов и киртанов
Автор стихов и других произведений
Преданный поклонник искусства и
культуры
Человек с простым характером и
мягкой речью
Благотворитель в ритуалах
Один человек с множеством талантов
Доктор Индул КС.

इन्डोनेसियन भाषा

Dua Bunga

Ahli berbagai bahasa
Pengabdian bahasa ibu
Pakar dalam berbagai pengobatan
Pragmatis dalam penggunaan alternatif
Seorang dermawan sejati
Kaya akan banyak bakat
Dokter Indul KC.

Penyanyi bhajan dan kirtan
Penulis puisi dan karya lainnya
Pengabdian setia seni dan budaya
Orang yang berwatak sederhana dan
berbicara lembut
Dermawan dalam upacara keagamaan
Satu orang, banyak bakat
Dokter Indul KC.

जर्मन भाषा

Zwei Blumen

– अनु. अनिमेष कार्की

Kenner verschiedener Sprachen
Diener der Muttersprache
Experte für verschiedene Heilmethoden
Pragmatiker im Umgang mit Alternativen
Ein wahrer Philanthrop
Besitzer vielfältiger Talente
Doktor Indul KC.

Sänger von Bhajans und Kirtans
Autor von Gedichten und anderen Werken
Hingebungsvoller Verehrer der Kunst und
Kultur
Person mit einfachem Wesen und sanfter
Sprache
Wohltäter bei Zeremonien
Eine Person, viele Talente
Doktor Indul KC.

जापानिज भाषा

2つのくちばしの花

— अनु. जयराम प्रजापति

多言語対応

母国語の司祭

さまざまな治療法に詳しい

代替医療従事者

本物の社会人

汎用性に富む

インドウル KC 博士。

バジャン・キルトンの歌手

詩などの作者

芸術と文化の熱心な愛好家

素朴な性格で穏やかな話し方

慈善活動の実施

人にはたくさんの才能がある

インドウル KC 博士。

टर्किस भाषा

İki Çiçek

Çeşitli dillerin uzmanı
Ana dilin hizmetkârı
Çeşitli tedavi yöntemlerinin uzmanı
Alternatiflerin pragmatisti
Gerçek bir hayırsever
Birçok yeteneğin sahibi
Doktor Indul KC.

Bhajan ve kirtanların şarkıcısı
Şiirler ve diğer eserlerin yazarı
Sanat ve kültüre sadık bir mürşit
Sade karaktere sahip ve nazik konuşan
kişi
Törenlerde hayırsever
Bir insan, birçok yetenek
Doktor Indul KC.

चाइनिज भाषा

两朵喙花

多种语言
母语牧师
熟悉各种治疗方法
另类从业者
真正的社会工作者
丰富的多功能性
Indul KC 博士。

Bhajan Kirtan 的歌手
诗歌等的作者
艺术和文化的独家奉献者
说话轻声细语，性格单纯
慈善在行动
一个人有很多才能
Indul KC 博士。

कोरियन भाषा

두 꽃

다양한 언어의 전문가
모국어의 경건한 봉사자
다양한 치료법의 전문가
대안의 실용주의자
진정한 사회복지사
다재다능한 재능의 소유자
닥터 인들 KC.

찬송가와 기도의 가수
시와 기타 작품의 저자
예술과 문화의 헌신적인 신자
소박한 성격과 부드러운 말투를 가진 사람
의식에서 자비로운 사람
한 사람, 많은 재능
닥터 인들 KC.

इटालियन भाषा

Due Fiori

Conoscitore di diverse lingue
Devoto della lingua madre
Esperto in vari trattamenti
Pragmatico nell'uso delle alternative
Un vero filantropo
Possessore di molteplici talenti
Dottor Indul KC.

Cantante di bhajan e kirtan
Autore di poesie e altre opere
Devoto appassionato delle arti e della
cultura
Persona di natura semplice e di parola
dolce
Benefattore nelle cerimonie
Una persona, molti talenti
Dottor Indul KC.

دو گ ل

های گ و ناگ و ن دان ای زب ان
پ ر س تار زب ان مادری
های مخ ت ل ف در مان آ ش د نا ب ه
ه ل گ ر گ زینه آ ز مایش
خدم ت گ زار را س تین جامع ه
دارای اس ت تعدادی چ ندگ انه
سی. دک تر ای ندول کی

ی ن یایش و سرودخوان نده
ی شعر و دی گ ر آ ن ا ر نو ی س نده
عاشق واقعی هنر و فرهنگ
زب ان خو و خوش ساده
ی ا ر و ی ا و ر در ک ا ر ه
ی ک ف ر د، دارای اس ت تعدادهای ف ر ا و ان
سی. ای ندول کی دک تر

ट्यागालग भाषा

Tagalog

Dalawang Bulaklak
Dalubhasa sa iba't ibang wika
Tagapagtanggol ng sariling wika
Esperto sa iba't ibang pamamaraan
ng paggamot
Tagapagtaguyod ng mga
alternatibong solusyon
Tunay na lingkod ng bayan
Taong may maraming talento
Doktor Indul KC.

Mang-aawit ng mga awit-papuri
Manunulat ng mga tula at iba pa
Tapat na tagahanga ng sining at
kultura
Simpleng tao at magalang magsalita
Handang tumulong sa mga gawain
Isang tao, maraming talento
Doktor Indul KC.

मेरो मानसपटलमा डा. सत्यमोहन जोशी

– डा. इन्दुल केसी

प्रारम्भ :

श्री रत्न पुस्तकालय बानेश्वर काठमाडौंका अध्यक्ष शशीविक्रम राणाज्यूले एउटा संस्मरण लेख लेखिदिन मलाई अनुरोध गर्नुभयो । उक्त पुस्तकालयले डा. सत्यमोहन जोशीको स्मृतिमा स्मारिका प्रकाशन गर्न लागेको रहेछ । यसै सन्दर्भमा मेरो यो लेखको शुभारम्भ भयो । शताब्दीपुरुष जोशीको १०३ वर्षे दीर्घायु जीवनपछि उहाँको आत्मा यो धर्तीबाट विदा भइसकेको छ । तर उहाँको पार्थिव शरीरलाई उहाँकै इच्छानुरूप चिकित्सा अनुसन्धानका लागि हाल किस्ट अस्पतालमा सुरक्षित राखिएको छ । उहाँ नेपालका एक होनहार बहुप्रतिभाशाली व्यक्ति हुनुहुन्छ भन्ने कुरा जगजाहेर छ । उहाँको व्यक्तित्व र कृतित्वका साथै उहाँसँगको मेरो घनिष्ठ सम्बन्ध मेरो मानसपटलमा सधैं रहिरहेको छ, रहिरहनेछ । मेरो मनमा सधैं बज्रलेपजस्तो छाप परिरहेका घटनाहरू छन् । उहाँले लेख्नुभएका धेरै पुस्तकहरू मैले पढेको छु । त्यसमध्ये एउटा पुस्तकमा केन्द्रित भएर यो लेख तयार गरेको छु । यसभन्दा पहिले उहाँले लेख्नुभएको 'महर्षि याज्ञवल्क्य नाटक' बारेको मेरो एउटा लेखलाई मेरो पुस्तक 'शब्दसागरका मोती' समीक्षासङ्ग्रहमा समावेश गरी नेपाली पाठकहरूमाझ प्रस्तुत गरिसकेको छु ।

यो लेखलाई दुई पक्षमा विभक्त गरेको छु । पहिलो पक्ष उहाँ र मेरो घनिष्ठ सम्बन्ध तथा दोस्रो पक्ष उहाँले लेख्नुभएको 'माओत्सेतुडका कविता : टिप्पणी र विवेचना' हो ।

पहिलो पक्ष :

उहाँसँगका मेरो सम्बन्धका केही कुराहरू बुँदागत रूपमा निम्न अनुसार प्रस्तुत छन् ।

- म स्वयम् संस्थापक अध्यक्ष भई भक्तपुरमा स्थापना गरिएको कला-संस्कृति भजन महागुठी भक्तपुरको महाकालीस्थानमा भएको एक भव्य समारोहमा प्रमुख अतिथि भई डा. सत्यमोहन जोशीले समुद्घाटन गर्नुभएको थियो । उक्त महागुठीमा भक्तपुरका विभिन्न ४७ वटा भजन मण्डलहरू संस्थागत रूपमा आवद्ध छन् ।
- केशव सुषमा भजन ज्ञानगुठी नेपालले उक्त गुठीको २३ औँ वार्षिक उत्सवको उपलक्ष्यमा २०७८ साल आश्विन १६ गते सोही गुठीका अध्यक्ष श्री केशवराज राजभण्डारीज्यूले डा. सत्यमोहन जोशीको निवास ललितपुरमा आयोजना गर्नुभएको एक भव्य समारोहमा डा. सत्यमोहन जोशीले मलाई दोसल्ला ओढाई उहाँको हस्ताक्षर भएको सम्मानपत्र मलाई प्रदान गर्नुभएको थियो ।
- पाटन बखुँबहालस्थित उहाँको घरलाई सङ्ग्रहालयका रूपमा परिणत गरिसकेपछि, उहाँले मलाई उक्त सङ्ग्रहालय देखाउनुभएको थियो ।

- डा. सत्यमोहन जोशीको भीम रथारोहण गरी गाडीमा राखी ललितपुर नगरमा शोभायात्रा गराउँदा भक्तपुरका विभिन्न भजन टोलीहरूलाई मेरो अगुवाइमा ललितपुर नगर परिक्रमा कार्यक्रममा सहभागी भएका थियौं ।
- उहाँ विरामी भई ललितपुर ग्वाकोँस्थित किस्ट मेडिकल हस्पिटलमा उपचारको क्रममा रहनुभएको बेला उहाँको स्वास्थ्यलाभको मङ्गलमय शुभकामना दिन म पुगेको थिएँ । त्यो बेला उहाँलाई सघन उपचार कक्षमा राखी उपचार भइरहेको थियो । त्यहाँ रहेका स्वास्थ्यकर्मी नर्सहरूले मलाई भन्नुभयो, “उहाँलाई अहिले भेट्न सकिन्न, तपाईंको नाम र ठेगाना आगन्तुक पुस्तिकामा लेखेर फर्कनुहोला ।”

मैले ‘हवस्’ भनी त्यहाँबाट फर्कर ढोकासम्म आइपुग्दा ती परिचारिका दौडेर मलाई बोलाउन आई भन्नुभयो – “डा. सत्यमोहन जोशीलाई तपाईं आएको जानकारी दिँदा उहाँलाई बोलाएर मलाई भेट्न दिनु भन्नुभएको छ ।”

म फर्केर भेट्न गएँ, अभिवादन गरेँ, स्वास्थ्यलाभको कामना व्यक्त गरेँ । त्यो बेला डा. सत्यमोहनले भन्नुभयो, “इन्दुल ! तिमीलाई धन्यवाद छ । यो संसार यस्तै रहेछ । म अहिले हस्पिटलको बेडमा छु । यहाँबाट म घर फर्केपछि मलाई भेट्न आउनु है !”

म भावविभोर भई त्यहाँबाट आफ्नो निवासस्थान भक्तपुर फर्किएँ ।

दुई थुँगा फूल :

राष्ट्रसंरक्षण साप्ताहिकको वर्ष ९ अङ्क २६ मा
छापिएको डा. सत्यमोहन जोशीले रचनुभएको 'दुई थुँगा
फूल' शीर्षकको एउटा कविता यहाँ प्रस्तुत गर्न चाहें ।

दुई थुँगा फूल

विविध भाषाका ज्ञाता
मातृभाषाका पुजारी
विविध उपचारका ज्ञाता
विकल्पका प्रयोगवादी
सच्चा समाजसेवी
बहुमुखी प्रतिभाका धनी
डाक्टर इन्दुल केसी ।

भजन-कीर्तनका गायक
कविता आदिका लेखक
कलाकृति र संस्कृतिका अनन्य भक्त साधक
सरल स्वभावका मृदुभाषी
क्रियाकर्ममा परोपकारी
व्यक्ति एक प्रतिभा अनेक
डाक्टर इन्दुल केसी ।

मेरो व्यक्तित्वका बारे डा. सत्यमोहन जोशीले
कविता प्रस्तुत गर्नुभएको थियो । म उहाँप्रति भावपूर्ण

श्रद्धाञ्जलीसहित हार्दिक श्रद्धासुमन व्यक्त गर्दछु । यो कविता मेरो प्रकाशित समीक्षासङ्ग्रह 'शब्दसागरका मोती' नामको पुस्तकमा पनि समावेश गरेको छु ।

दोस्रो पक्ष :

- डा. सत्यमोहन जोशीले विभिन्न विषय र विधामा धेरै किताबहरू लेख्नुभएको छ । उहाँले लेख्नुभएका दुईवटा किताबहरूबारे यहाँ चर्चा गर्दछु । उहाँले लेख्नुभएको 'महर्षि याज्ञवल्क्य' नाटकलाई मैले 'महर्षि याज्ञवल्क्य नाटकका दृश्य' शीर्षक दिई त्यस किताबमा रहेको नाटकका ७ वटा दृश्यहरूलाई मैले गरेको टिप्पणी मेरो पुस्तकमा प्रकाशित गरिसकेको छु । उहाँले लेख्नुभएको अर्को पुस्तक 'माओत्सेतुङका कविता : टिप्पणी र विवेचना' लाई मैले गरेको केही टिप्पणी निम्न अनुसार बुँदागत प्रस्तुत गर्न चाहें ।
- काठमाडौं विश्वविद्यालय कन्फ्युसियस इन्स्टिच्युटले २०७८ सालमा प्रकाशित १२३ पृष्ठको 'माओत्सेतुङका कविता : टिप्पणी र विवेचना' डा. सत्यमोहन जोशीद्वारा अनुवादित पुस्तक हो । यस पुस्तकमा काठमाडौं विश्वविद्यालयका उपकुलपति प्रा. डा. भोला थापाज्यू आफ्नो शुभकामना मन्तव्यमा लेख्नुहुन्छ, "नेपालीभाषी पाठकलाई चिनियाँ साहित्यको रसास्वादन गराउन तथा नेपाली र चिनियाँ साहित्यका बीच रहेको समानता र असमानताका विषयमा जानकारी दिन यस पुस्तकले महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नेछ ।"

- उक्त विश्वविद्यालयका रजिस्ट्रार प्रा. डा. सुबोध शर्मा भन्नुहुन्छ, “यस पुस्तकले चिनियाँ साहित्य बुझ्न चाहने नेपाली पाठकलाई राम्रो खुराक प्रदान गरेको छ । यो पुस्तक डा. सत्यमोहन जोशीले माओत्सेतुङका कविताहरू चिनियाँ भाषाबाट नेपाली भाषामा अनुवाद गरी तिनको टिप्पणी र विवेचनासमेत गरेर तयार पार्नुभएको हो ।”
- पुस्तकका अनुवादक लेखक स्वयम् डा. सत्यमोहन जोशी यो पुस्तकको भूमिकामा लेख्नुहुन्छ, “नेपाल र चीनको सम्बन्ध विश्वको सर्वोच्च हिमालजत्तिकै पुरानो छ । नेपाल र चीनको मित्रता प्रागैतिहासिक कालदेखि सुरु हुन्छ । अनि नेपाल र चीनको सांस्कृतिक आदानप्रदानको जानकारी यस पुस्तकले पनि दिनेछ भन्ने मेरो धारणा छ । साथै यस पुस्तकले नेपाली पाठकहरूलाई चिनियाँ काव्यको रसास्वादन गराउनेछ भन्ने दृढ विश्वास पनि छ ।”

अनुवाद साहित्य :

यो पुस्तक चिनियाँ भाषाको नेपाली भाषामा अनुवाद भएकाले अनुवाद साहित्यका बारे सङ्क्षिप्त चर्चा गर्नु सान्दर्भिक नै होला । खास गरी अनुवादले एउटा पुलको काम गर्दछ, जसका माध्यमले हामी विश्वका विभिन्न स्थानमा रहेका मानवहरूमा पुग्न सक्छौं । संसारलाई भाषिक, साहित्यिक र सांस्कृतिक एकता र समृद्धिमा लैजानमा अनुवाद साहित्यको महत्त्वपूर्ण स्थान हुन्छ । कुनै पनि भाषाको साहित्यलाई विश्वव्यापी बनाउने काम अनुवाद कार्यले नै गर्दछ ।

अनुवाद कठिन र चुनौतीपूर्ण कार्य हो । नेपालका विभिन्न भाषाको साहित्यका विभिन्न विधाका काव्य, कविता, गीत, गजल, मुक्तक, कथा, लघुकथा, संस्मरण, यात्रा, नियात्रा, निबन्ध, उपन्यास, समालोचना आदिलाई विश्वका अनेकौँ भाषामा अनुवाद गरिएको पाइन्छ । यसरी नै विश्वका अनेकौँ भाषाका साहित्यका पुस्तकहरू पनि नेपाली भाषामा अनुवाद गरिएको पाइन्छ । यसै प्रसङ्गमा डा. सत्यमोहन जोशीको पुस्तक पनि नेपाली पाठकमाझ आइपुगेको छ ।

उक्त किताबमा रहेको विषयसूची अनुसार चिनियाँ कविता र छन्द, चिनियाँ कविताको आकृति, माओत्सेतुङको लेखनशैली, कविताहरूको रचनाकाल र चिनियाँ इतिहासको कालक्रमको चर्चा यसमा गरिएको पाइन्छ । यसमा चिनियाँ भाषामा लेखिएका २७ वटा कवितालाई नेपाली भाषामा अनुवाद गरिएका छन् ।

शीर्षक :

कुनै पनि व्यक्तिको, वस्तुको र स्थानको नामले त्यसका बारे पूर्वानुमान गर्ने आधार तयार हुन्छ । यसमा रहेका २७ वटा कविताहरूको शीर्षकले कविताका बारे प्रारम्भिक जानकारी प्रदान गर्दछ । ती २७ वटा कविताका शीर्षकहरू हुन् – (१) छाडशा नगर, (२) याङ्सी नदीमा पौडी, (३) सुनौलो सारसको धरहरा, (४) खुनलूब पहाड, (५) पैताइखको समुद्री किनार, (६) मिलिसिया आइमाई, (७) लूशान पहाड चढ्दा, (९) शाउनशानमा फेरि फर्कदा, (१०) हिउँका बादल, (११) उत्तरीय प्रदेशको हिउँ, (१२) चिङकाङ पहाड

(१३) तापोती जिल्ला, (१४) लामो हिँडाइ, (१५) हवैछाड अञ्चल, (१६) नयाँ सालको दिन, (१७) लौशान भन्ज्याडको किल्ला, (१८) तीन लघुकविता, (१९) ल्यूफान पर्वत, (२०) पहिलो जवाफी हमला, (२१) जानचिड कब्जा, (२२) मय फूलको प्रशंसा, (२३) ल्यू या चप्रति, (२४) ल्यू या चलाई जवाफ, (२५) साथीलाई जवाफ, (२६) कोमोरोलाई जवाफ - १, (२७) कोमोरोलाई जवाफ - २ ।

कविताहरूका उक्त शीर्षकले नै कवितामा रहेका विभिन्न कुराहरू - जिल्ला, अञ्चल, शहर, नदी, पहाड, पर्वत, समुद्र, हिउँ, हमला, कब्जा आदिले कविताको विषयका विविधता भल्काउँछ ।

चिनियाँ भाषामा अलङ्कार :

शब्दहरूको प्रयोगका शिन खान, पूसा मान ई नामका छन्द प्रयोग भएका छन् । अनुवादक डा. जोशीले चिनियाँ कविताका छन्दहरूको नामकरणबारे एउटा नमुनाका रूपमा यसरी प्रस्तुत गर्नुभएको छ - शी च्याड यवे छन्द, यसको अर्थ हो पश्चिमतिर नदीको उँभो जून । यो छन्दको नाम ली यो कविद्वारा रचित तलको कविताबाट उद्धृत गरिएको हो ।

आज पनि चन्द्रमा छ उँभोतिर पश्चिमी नदीको
चम्कन्थ्यो जुन एकताक महलभिन्न 'उ' राजको ।

यसरी जोशीले १७ वटा छन्दहरूको नाम, छन्दको अर्थ, छन्दमा प्रयोग हुने अक्षरहरूको सङ्ख्या विवरण दिनुभएको छ ।

चिनियाँ कविताको आकृति :

चिनियाँ कविताको आकृति विषयमा दुईवटा कुरामाथि विशेष ध्यान दिनु आवश्यक छ । चिनियाँ अक्षरको उच्चारणको प्रयोगमा आउने ४ किसिमका ध्वनिसङ्केतहरूको पनि आभास हुने गर्छ । चिनियाँ कविताको खास आकृति बोध गर्नका निम्ति चिनियाँ अक्षरको कविता हेर्नु अथवा ध्वनिसङ्केत गरिएको रोमन लिपिबद्ध कविता पल्टाउनु आवश्यक हुन्छ ।

अन्य कुरा अध्यक्ष माओत्सेतुङको लेखनशैली, उक्त २७ वटा कविताहरूको रचनाकाल, इतिहासको कालक्रम, इसापूर्व २९ औँ शताब्दी श्यावंश, राजतन्त्रको अन्त, प्रजातान्त्रिक क्रान्तिको सुरुवात, कम्युनिस्ट पार्टीको स्थापना, मजदुर वर्गको नेतृत्व, क्रान्तिकारी गृहयुद्ध, जापानी साम्राज्यवादका विरुद्ध प्रतिरोधको युद्ध, जनमुक्ति युद्ध र यसको विजय, जनगणतन्त्र चीनको स्थापना, महान् सर्वहारा सांस्कृतिक क्रान्तिसमेतको विवरण यस पुस्तकमा पाइन्छ ।

कवि माओत्सेतुङको जन्म १८९३ डिसेम्बर २६ मा र मृत्यु १९७६ सेप्टेम्बर ९ मा भएको थियो ।

टिप्पणी र विवेचना :

यस पुस्तकमा रहेका सबै २७ वटा कविताका टिप्पणी र विवेचना गरिएका छन् । नमुनाका रूपमा पहिलो कविता 'छाङ्शा नगर' को टिप्पणीमा विभिन्न ६ वटा कुराको टिप्पणी छन् । यसरी यस कविताको विवेचना दिएका छन्, कविता छाङ्शा नगरमा फेरि

आइपुग्छन् । शरद ऋतुमा छाड्शा नगरको दृश्य ज्यादै आकर्षक र रमणीय हुन्छन् ।

आखिरमा :

२०७८ साल पौष १८ गते कलाशिरोमणि केशव दवाडी ग्रन्थको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रमको प्रमुख अतिथि वाङ्मय शताब्दीपुरुष डा. सत्यमोहन जोशीले आफ्नो शुभकामना मन्तव्यमा नेपाल र विश्वका विभिन्न मुलुकहरूमा भएका कला क्षेत्रका विवरणहरूमा प्रकाश पार्नुभयो । उहाँले भन्नुभयो, “कलाका विभिन्न विधाहरू मुहारचित्र, दृश्यचित्र र रेखाचित्र तयार गर्न कलाकारहरूको योगदान र साहित्यका विभिन्न विधामा ठूलो योगदान पुऱ्याएका साहित्यिक व्यक्तिहरूको समयोचित सम्मान नेपालको सरकारी स्तरबाट हुन सकेको छैन ।”

डा. सत्यमोहन जोशीको सम्भनास्वरूप यो मेरो श्रद्धासुमन अर्पण गर्दछु । अस्तु ।

डा. इन्दुल केसीको जीवन विवरण प्रस्तोता : इ. रोशन मञ्जुश्री

- नाम : डा. इन्दुल केसी
जन्ममिति : वि. सं. १९९८ मङ्सिर २७ गते
(मार्गशीर्ष कृष्णपक्ष अष्टमी, भैरवाष्टमी)
जन्मस्थान : भक्तपुर नगरपालिका वडा नं. ४,
ब्रह्मपुर चोक, नासमना, भक्तपुर
मातापिता : शेरकुमारी (कान्छी) केसी,
पं. श्री केदारनाथ भ्ना
पत्नी : श्रीमती सावित्री राणा केसी
छोरा-बुहारी: उज्ज्वल केसी, सिर्जना केसी पौडेल
छोरीहरू : रजनी केसी मानन्धर,
सजनी केसी कार्की
शिक्षा : एमए, बीएल (त्रिभुवन विश्वविद्यालय,
काठमाडौं, नेपाल), पोस्ट ग्राजुयट
डिप्लोमा (शिक्षा, रेडिड युनिभर्सिटी,
बेलायत) र पीएचडी (वैकल्पिक उपचार,
कोलकाता, भारत)
रुचि : यात्रा, अध्ययन, भक्तिसङ्गीत, भजनगायन,
पत्रकारिता, समाजसेवा
भ्रमण : नेपालका ६५ जिल्ला, भारतका सम्पूर्ण
प्रान्त तथा बेलायत, जापान, अमेरिका,
फ्रान्स, जर्मनी, स्विट्जरल्यान्ड, इटली,
थाइल्यान्ड, कतारलगायतका विभिन्न
मुलुकहरू

भाषाज्ञान : नेपाली, नेवारी, हिन्दी, अङ्ग्रेजी

संलग्नता : (क) व्यवस्थापन तालिम तथा अनुसन्धान केन्द्र (MTRC) - निर्देशक (ख) कला संस्कृति भजन महागुठी भक्तपुर - संस्थापक अध्यक्ष (ग) मङ्गल योग तथा प्राकृतिक उपचार केन्द्र - निर्देशक (घ) श्री वाराही पीठ विकास समिति, भक्तपुर - अध्यक्ष, (ङ) वाद्य सङ्ग्रहालय, भक्तपुर (श्री वाराही पीठ विकास समिति) - संस्थापक अध्यक्ष (च) पथिक हेल्थ फाउन्डेसन, काठमाडौं - प्रथम पूर्वनिर्देशक (छ) विश्वशान्ति ध्यान केन्द्र, शङ्खु, काभ्रे - पूर्वउपाध्यक्ष, हाल सल्लाहकार (ज) पाशुपत योग आश्रम, काठमाडौं - महासचिव (झ) स्वतन्त्र पत्रकार सङ्घ, नेपाल - केन्द्रीय सल्लाहकार (ञ) सहृदयता समाज नेपाल - सल्लाहकार (ट) राष्ट्रसंरक्षण साप्ताहिक पत्रिका - सल्लाहकार (ठ) सुब्बा देवीप्रसाद सापकोटा स्मृति प्रतिष्ठान - सल्लाहकार (ड) अनुशीलन नेपाल - सल्लाहकार (ढ) योग तथा प्राकृतिक उपचार केन्द्र, वाराही पीठ, भक्तपुर - सल्लाहकार (ण) पातञ्जल योग जिल्ला समिति, भक्तपुर - सल्लाहकार

आजीवन सदस्य : (क) शब्दयात्रा प्रकाशन, काभ्रेपलान्चोक (ख) त्रिफला राष्ट्रिय पुस्तकालय, दमक, भापा (ग) स्रष्टा समाज नेपाल,

काठमाडौँ (घ) पुष्पपराग साहित्य प्रतिष्ठान,
लोकन्थली, भक्तपुर (ङ) कला संस्कृति भजन
महागुठी, भक्तपुर

पूर्व सञ्चालक सदस्य : (क) सहिद स्मृति क्यान्सर सेवा
केन्द्र, भक्तपुर (ख) सिद्धि स्मृति महिला तथा
बाल अस्पताल, भक्तपुर (ग) स्रष्टा समाज
नेपाल, काठमाडौँ (घ) प्रथम योग जिल्ला घोषणा
तयारी समिति, भक्तपुर

प्रकाशित कृति : (क) भुइँचालो (कवितासङ्ग्रह) (ख)
इन्दुल केसी : व्यक्ति एक दृष्टि अनेक (ग)
व्यक्तित्व र कृतित्वको तेश्रो आयाम (लेखन-
सम्पादन) (घ) एक-अर्काको दृष्टि, दुई
व्यक्तित्वका कृति (सहलेखन) (ङ) श्यामसुन्दर
भजनमाला (त्रिभाषी भजनसङ्ग्रह, सङ्कलन तथा
सम्पादन) (च) भजन सृष्टि विविध दृष्टि
(टिप्पणीसङ्ग्रह) (छ) शब्दसागरका मोती
(समीक्षासङ्ग्रह), (ज) सावित्री स्मृति (स्मृतिपुष्प)
(झ) स्मृतिपुष्पका पराग (समीक्षासङ्ग्रह) (ञ)
भक्तपुरमा प्रचलित २९ वटा भजन तथा ७ वटा
ज्ञानमाला भजनको अध्ययन-प्रतिवेदन (ट)
विभिन्न पुस्तकमा भूमिका तथा शुभेच्छा देखन

सम्बन्धित कृति : (क) डा. इन्दुल केसीको चौथो
आयाम (ख) अरूका आँखामा डा. इन्दुल केसी
(ग) दुई थुँगा फूल

सेवा : (क) ३० वर्ष सरकारी सेवा (हाल निवृत्त),
शिक्षक, व्यवस्थापन, समाजसेवा, विभिन्न
पाटीपौवाहरू, मन्दिरहरू र भजनघरहरूको
निर्माणकार्यको नेतृत्व

पत्रकारिता : (क) नेपाल संवाद समिति, भक्तपुर
(२०१७) (ख) पुनर्यौवन मासिक पत्रिकाको प्रथम
प्रधान सम्पादक (ग) स्वतन्त्र पत्रकार सङ्घ
भक्तपुरको प्रथम अध्यक्ष (घ) एबीसीडी खबर
अनलाइनको बोर्ड सदस्य

पुरस्कार : शब्दयात्रा प्रकाशनबाट शब्दयात्रा डा.
सूर्यप्रसाद श्रेष्ठ कर्मशीलता पुरस्कार, २०७८

सम्मान : (क) शब्दयात्रा प्रकाशन भक्तपुर सम्पर्क
केन्द्रबाट (ख) सेभ द नेसन मिडियाबाट (ग)
मुनिविहार व्यवस्थापन समिति (घ) केशव-
सुषमा भजन ज्ञानगुठी, नेपालबाट (ङ)
विश्वशान्ति ध्यान केन्द्र, काभ्रेपलान्चोकबाट
(च) योगी नरहरिनाथ ट्रस्ट आध्यात्मिक
परिषद्बाट

निर्माण तथा जीर्णोद्धार : (क) अध्यक्ष - मङ्गलकुण्ड
(पोखरी) जीर्णोद्धार, नासमना, भक्तपुर (ख)
संयोजक - मङ्गलतीर्थ (नदी) सफाइ अभियान,
भक्तपुर (ग) अध्यक्ष - मुलाखु गणेश मन्दिर
जीर्णोद्धार, मङ्गलाछे, भक्तपुर (घ) अध्यक्ष - श्री

वाराही पीठ भक्तपुरको कलात्मक सत्तल (बखुं भ्याः सत्तल) भजनघर जीर्णोद्धार (ड) अध्यक्ष - श्री वाराही पीठमा कलात्मक दुङ्गेधारा जीर्णोद्धार, भक्तपुर (च) अध्यक्ष - श्री वाराही पीठमा दुईवटा कलात्मक नयाँ सत्तलपाटी निर्माण (छ) अध्यक्ष - श्री वाराही पीठमा तीनवटा पुरानो सत्तलपाटी, भक्तपुर (ज) अध्यक्ष - श्री वाराही पीठमा भव्य सभाहलसहितको तीनतले नयाँ भवन निर्माण (झ) अध्यक्ष - श्री वाराही पीठमा सत्तलपाटीसहितको सार्वजनिक चोक निर्माण (ञ) अध्यक्ष - श्री वाराही पीठमा भक्तपुर वाद्य सङ्ग्रहालय स्थापना गरेको (ट) अध्यक्ष - श्री श्यामसुन्दर रास भजन मण्डल घर पुनर्निर्माण समिति, भक्तपुर

